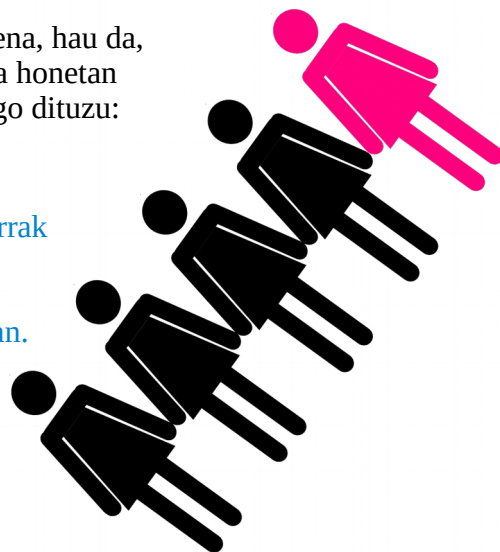

Taldeko liderrak

Edozein taldetan egoten da norbait gainerakoen artetik nabarmentzen dena, hau da, taldeko liderra. Baina gainerako rola ere garrantzitsuak dira. Sekuentzia honetan taldeko rolez eta liderraren ezaugarriez arituko gara. Ariketa hauek egingo dituzu:

- Taldeetako rola. Erantzun galderei eta taldean komentatu.
- Popularra edo liderra izatea. Audio batetik abiatuta, egiak eta gezurrak identifikatu.
- Lidergo motak. Testua irakurri ondoren hitz egokiarekin osatu.
- Taldeko liderrak: egin gaiari buruzko gogoeta eta komentatu taldean.

Taldeetako rola

Talde batean bakoitzak hartzen duen rola garrantzia handia izaten du. Behean dituzu horietako batzuk. Irakurri deskribapen hauek, eta ondoren, binaka erantzun galderei.

Bultzatzailea. Erronkak gustatzen zaizkio. Dinamikoa da eta ondo egiten du lan. Ekimena eta adorea du oztupoak gainditzeko. Oso pertsona motibatuak dira, energia handikoak.

Aditua. Gaitasun eta jakintza espezifikoak izaten ditu. Ondo ezagutzen duen gai bat denean, ekarpenak egiten ditu, baina batzuetan teknizismo gehiegi erabiltzen ditu.

Pasota. Bizitzaz gozatzea bilatzen du, eta arrakasta edo errendimendua ez zaizkio asko axola. Taldeko lanetan edota erabakiak hartzeko ezin da berarekin kontatu.

Aholkularia. Beti besteei laguntzeko prest. Entzuten badaki eta arazo bat duzunean lasai jo dezakezu berarengana.

Liderra. Besteen arreta deitzea asko gustatzen zaio, eta taldean erakargarri egiten da. Normalean bere proposamenak aurrera ateratzen dira.

Negartia. Zerbaitez kexatzea eta negar egitea da gehien gustatzen zaiona, baina arazo bat dagoenean ez du konponbiderik proposatzen.

1. Zure kuadrillan badaukazu hauen antzeko rola betetzen duenik?
2. Deskribatu lagun hori zure taldekoei. Zein ezaugarri ditu goian aipatzen direnez gain?

Popularra edo liderra izatea

Entzun zer dioen Amaia Vazquez psikologak taldeen rolei eta liderrei buruz. Eta ondoren, egiak eta gezurrak identifikatuko dituzu. Ondoren, binaka gezurrak zuzendu.

	Egia	Gezurra
Talde batean rolak ez ezik botere-espazio batzuk ere egoten dira.	☐	☐
Nerabezaroan fisikoki erakargarri izateak ez du aparteko garrantzirik.	☐	☐
Nerabezaroan umorea eta energia baikorra izateari balio handiegia ematen zaio.	☐	☐
Liderrak harremanak bere egoaren arabera sortzen ditu, bere txikitasuna ezkutatzeko.	☐	☐
Boterea erabiltzen duen lider batek normalean hutsuneren bat izaten du.	☐	☐
Liderren botererekin soilik taldeko oreka lor daiteke.	☐	☐
Popularrei beti esaten diete hausnartzeko ea zergatik duten inbaditzeko eta exhibizionismorako joera hori.	☐	☐

Lidergo motak

Irakurri artikulua honetan zer esaten den liderrei eta lidergo motei buruz. Bertan agertzen den hiztegiari erreparatuko diozu. Horretarako, testua osatu behar duzu, dagokion hitz egokia aukeratuta.

portaera suntsitzailea / joera / laguntza / jarraitzaile sutsua / garapen osasuntsuan / ikusgarriagoa / botere / ekintzak

LIDERGOA, HAURRAK ETA GURASOAK

Kasu batzuetan gure haurra taldeko liderra da, beste batzuetan lider baten _____ izan daiteke, edo taldeko baztertua izan. Edozein taldetan izaten den fenomeno naturala da “lidergoa”. Haurren nahiz helduen taldeetan, talde txiki nahiz handietan egon daiteke, nahiz eta haurtzaroan _____ izan. Lidergo mota ezberdinak daude talde dinamikan. Muturreko adibideak aipatuko ditut:

1. ERAIKITZAILEA: Alde batean badira lidergo motak taldearen _____ eragin dezaketenak. Honi, lidergo positiboa deritzo; taldekideen arteko kooperazioa saritzen da, elkarren arteko zaintza eta _____ egoten dira.

2. DESTRUKTIBOA: Beste muturrean, taldekideen dependentzia maila areagotzen duen lidergo mota daukagu, lidergo negatiboa deritzona; _____ areagotzen duena, “intsumisoa” den taldekidea zigortu edo baztertzen duena, “bulling”a praktikatzeko duena. Lidergo kasu gehienek, aldiz, bi muturren arteko itsaso zabalean nabigatzen dute.

Nor da liderra?

“Lider” bezala aukeratuak diren haurrek, lidergorako _____ naturala izan arren, liderra ez da “lider” izaten berak erabaki duelako rol hori. Prozesu naturalean taldeko beste haurrek edo helduek bihurtzen dute “lider”. Beste haurrek ematen diote _____ hori. Nola? Bere jarduera gehiago baloratuz, miretsiz, haren eginak eta esanak babestuz, hura imitatuz, pertsona horren esanak, jarrerak eta _____ bihurtzen dira guztien artean baloratuenak.

Horrela, taldekideak, nolabait liderraren “jarraitzaile” eta “babesle” bihurtzen dira.

Taldeko liderrak: egin gogoeta

Taldean betetzen dugun rolei eta liderrei buruz gogoeta txiki bat egitea proposatzen dizugu. Horretarako, binaka erantzun galdera hauei eta ondoren, taldean komentatu.

1. Birpasatu sekuentzia hasierako rolen deskribapenak. Adierazi ikaskideei zure taldean (kuadrillan, lan-taldean, euskaltegian ...) zein rol betetzen duzun, zure ustez. Zein rol errepikatu da gehien eta zein gutxien?
2. Rol horietatik zein da gutxien gustatzen zaizuna. Zergatik?
3. Lehen irakurri duzun testuan lider eraikitzaileak eta suntsitzaileak aipatu dira. Behean dituzun “lider” hauek non kokatuko zenituzke? (Nelson Mandela, Mussolini, Gandhi, Dalai Lama, Donald Trump, Aita Santua, Angela Merkel, Barak Obama,...)
4. Zein da zuk gehien miresten duzun munduko liderra? Miresteko moduko zein ezaugarri ditu, zure ustez?

Zuzenketa-orria

Popularra edo liderra izatea

	Egia	Gezurra
Talde batean rola ez ezik botere-espazio batzuk ere egoten dira.	☒	☐
Nerabezaroan fisikoki erakargarri izateak ez du aparteko garrantzirik.	☐	☒
Nerabezaroan umorea eta energia baikorra izateari balio handiegia ematen zaio.	☐	☒
Liderrak harremanak bere egoaren arabera sortzen ditu, bere txikitasuna ezkutatzeko.	☒	☐
Boterea erabiltzen duen lider batek normalean hutsuneren bat izaten du.	☒	☐
Liderren botererekin soilik taldeko oreka lor daiteke.	☐	☒
Popularrei beti esaten diete hausnartzeko ea zergatik duten inbaditzeko eta exhibizionismorako joera hori.	☒	☐

Lidergo motak

LIDERGOA, HAURRAK ETA GURASOAK

Kasu batzuetan gure haurra taldeko liderra da, beste batzuetan lider baten (jarraitzaile sutsua) izan daiteke, edo taldeko baztertua izan. Edozein taldetan izaten den fenomeno naturala da "lidergoa". Haurren nahiz helduen taldeetan, talde txiki nahiz handietan egon daiteke, nahiz eta haurtzaroan (ikusgarriagoa) izan. Lidergo mota ezberdinak daude talde dinamikan. Muturreko adibideak aipatuko ditut:

1. ERAIKITZAILEA: Alde batean badira lidergo motak taldearen (garapen osasuntsuan) eragin dezaketenak. Honi, lidergo positiboa deritzo; taldekideen arteko kooperazioa saritzen da, elkarren arteko zaintza eta (laguntza) egoten dira.
2. DESTRUKTIBOA: Beste muturrean, taldekideen dependentzia maila areagotzen duen lidergo mota daukagu, lidergo negatiboa deritzona; (portaera suntsitzailea) areagotzen duena, "intsumisoa" den taldekidea zigortu edo baztertzen duena, "bulling" a praktikatzen duena. Lidergo kasu gehienek, aldiz, bi muturren arteko itsaso zabalean nabigatzen dute.

Nor da liderra?

"Lider" bezala aukeratuak diren haurrek, lidergorako (joera) naturala izan arren, liderra ez da "lider" izaten berak erabaki duelako rol hori. Prozesu naturalean taldeko beste haurrek edo helduek bihurtzen dute "lider". Beste haurrek ematen diote (botere) hori. Nola? Bere jardura gehiago baloratuz, miretsiz, haren eginak eta esanak babestuz, hura imitatuz, pertsona horren esanak, jarrerak eta (ekintzak) bihurtzen dira guztien artean baloratuenak. Horrela, taldekideak, nolabait liderraren "jarraitzaile" eta "babesle" bihurtzen dira.

Transkripzioa

Popularra edo liderra izatea

ESATARIA 1. Gaur zurekin hitz egin nahi dugu gai nolabait mamitsu bati buruz, ezta?

Amaia Vázquez. Bai.

ESATARIA 2. Beti hor ospetsuak eta...

ESATARIA 1. Beti, betidanik datorren gai bati buruz eta oraindik ere mahai gainean jarraitzen duen kontu baten inguruan: institutuan eta batez ere, gazte-garaian, nerabezaroan “popu izatea” eta “popu ez izatea”, popularrak, Amaia Vázquez.

AMAIA VAZQUEZ. Bai. Bai. Beno ba egoera hau historikoa dela esan dezakegu, ezta? Hau da, beti jakin behar dugu talde batean rola egoten direla

ESATARIA 1. Bai.

AMAIA VAZQUEZ. ...eta baita ere botere-kuotak, edo botere espazioak daudela ...

ESATARIA 1.. Boterea banatuta egoten dela

AMAIA VAZQUEZ. Bai. Bai. Bai. PT edo botere hori badakigu zeren arabera ezartzen den, ez? Ba izaeraren zenbait ezaugarriren arabera, erakrpen fisikoaren zenbait ...

ESATARIA 1. Hori da.

AMAIA VAZQUEZ. ... ezaugarriren arabera ... Gainera, nerabezaroan erakrpen fisikoak, e, zeresan handia dauka ...

ESATARIA 1 Asko markatzen du horrek.

AMAIA VAZQUEZ. Asko. Baina baita ere markatzen du adina izatea(k), halako energia baikorra transmititzea(k), hau da, umoretsu izatea(k), alaitasuna(k), ezaugarri horiek ere ...

ESATARIA 2 Bai.

AMAIA VAZQUEZ. Ez?, mintzatzeko erraztasuna dutenak ere ... Nolabait talde batean sartzen den pertsona batek berehala transmititzen duelako energia baikor bat. Beti dakigu,ez?, ba liderrak daudela, popularrak edo ez popularrak, ez?

ESATARIA 1. Hori da.

AMAIA VAZQUEZ. Eske azken finean, ez?, lider batek edo popular batek erabiltzen duenean bere boterea ... Noski, esan behar dugu, eta lehengoan pixka bat uste dut hitz egin genuela, ez?, esan behar dugu berak egotik erlazio, egiten dituela bere harremanak, hain zuzen ere, ba ezkutatze bere txikitasuna, edo bere, bera txikia sentitzea ...

ESATARIA 1. Berak ere gabezia batzuk ere badauzkala.

AMAIA VAZQUEZ. Hori da. Noski, egotik abiatzen dena edo boterea erabiltzen duena harreman batean adoleszentsian beti, beno adoleszentsian eta helduaroan, beti badakigu “karentziaren” bat edo hutsuneren bat badaukala. Gertatzen dena da, nola beste ezaugarri batzuk dituen erakargarriak direnak, horiek ere elikatzen diotela beren boterea eta bere egoa, ez?

ESATARIA 1. Ya.

AMAIA VAZQUEZ. Alegia, esan nahi dut honekin, e, popularrak ez direnak lehian sartzen dira, lehia isil batean ez?, sartzen dira popularrak direnekin, amorrarazten dira, baina gero eta txikiagoak sentitzen dira, ez? Nik beti esaten dut hausnarketa bat egin behar dela. Eta, eta talde, talde batean behar dugu denetik ...

ESATARIA 1. O sea, taldeak nolabait behar du oreka bat, ezta?

Amaia Vázquez. Oreka bat.

ESATARIA 1. Behar du lider bat, behar du, beti, beno aginte-makila eramango duen norbait, baina ... beste aldean ere jende lasaia eta apalagoa eta ere behar du.

AMAIA VAZQUEZ. Hori da. Popularrak direnei beti esaten diegu: “beno, hausnartu ezazue ere bai zergatik daukazuen joera hau, exhibizionismoarako joera, inbaditzeko joera ...”

ESATARIA 1. Ospetsuak izateko ...

ESATARIA 2. Ba beno, horixe, taldeko oreka horrena ezta?

AMAIA VAZQUEZ. Hori da.

ESATARIA 1 Gainera, betidanik datorren kontu bat da, eta gaur egun, noski, oraindik ere jarraitzen du, batez ere gaztetxoaren eta nerabe horien artean, eta orduan ...

AMAIA VAZQUEZ. Beno eta esango nuke beste gauza bat, helduen, helduen artean ere bai e ...

ESATARIA 1. Helduen artean ere bai.

AMAIA VAZQUEZ. Bai. Nik ere helduekin lan egiten dut, eta askotan ikusten ditut helduen koadrilak oso adoleszenteak.

ESATARIA 1.. A bai?

AMAIA.- Eta batez ere, dago ezaugarri bat: oso inportantea da zer nolako autonomia-kuota onartzen duten koadrilaren barruan, ez? Eta kurioa da edo bitxia da 36 urteko koadrila batean batek egiten badu pixka bat bere bizitza propioa ere bai, Jesus ...

Niretzako planteamendua ez da liderra izatea.

ESATARIA.- Hori da. Bakoitzak bere rola asumitu eta horrekin ondoen jokatzeko jakin.

AMAIA.- Hori da. Hori da. Eta gainera jakin, gure izaeratik beti zeozter (zer edo zer) aportatzen diogula taldeari, taldeak behar duena.